

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

Secțiunea 1 - Titlul proiectului de act normativ
Ordonanță pentru modificarea și completarea Legii nr. 182/2000 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil
Secțiunea a 2-a - Motivul emiterii actului normativ
2.1 Sursa proiectului de act normativ
Inițiativa Ministerului Culturii Prezentul proiect de ordonanță a fost elaborat în temeiul art. 1 pct. X poz. 2 din Legea nr. 244/2025 privind abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1194 din 23.12.2025.
2.2 Descrierea situației actuale Legea nr. 182/2000 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil, republicată, cu modificările și completările ulterioare, reglementează regimul juridic general al bunurilor aparținând patrimoniului cultural național mobil și activitățile specifice de protejare a acestora. De la intrarea în vigoare, Legea nr. 182/2000 a suferit o serie de modificări și completări. Cu toate acestea, realitățile sociale în continuă schimbare fac necesară adaptarea cadrului normativ specific protejării bunurilor aparținând patrimoniului cultural național mobil la situațiile concrete, întâlnite în practică. Demersul legislativ urmărește actualizarea cadrului normativ, cu scopul de a asigura, promova la nivel internațional patrimoniul cultural, precum și de a îmbunătăți regimul de protejare a patrimoniului cultural național mobil.

Cadrul legislativ ce reglementează circulația bunurilor culturale mobile în afara teritoriului României este conturat de următoarele acte normative :

- Legea nr. 182/2000 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil, republicată;
- H.G. nr. 518/2004, privind exportul definitiv sau temporar al bunurilor culturale mobile, cu modificările și completările ulterioare.

Proiectul de Ordonanță a Guvernului vizează permiterea, în anumite condiții, a utilizării bunurilor culturale mobile clasate funcționale; astfel, este necesară crearea cadrului legal pentru ca în anumite situații să poată fi utilizate bunurile culturale mobile clasate, cu respectarea destinației și specificului acestora, precum și a condițiilor de conservare și de punere în valoare (spre ex. utilizarea unei viori *Stradivarius* în cadrul evenimentelor culturale sau a unor bunuri culturale cu valoare tehnică).

De asemenea, sunt necesare clarificări referitoare la contractele civile (speciale sau nenumite) încheiate pentru organizarea unor expoziții, pentru restaurarea, expertizarea și investigarea în laboratoare specializate sau pentru realizarea unor proiecte culturale pe teritoriul național sau cu ocazia exportului de bunuri culturale mobile clasate, contracte care trebuie să fie adaptate specificului bunului, regimului juridic al acestuia, operațiunii avute în vedere și să conțină clauze clare privind obligațiile persoanei juridice organizatoare, cel puțin cu privire la asigurarea pazei și protecției bunurilor, asigurarea civilă la riscuri și cu privire la condițiile de mediu, de conservare, în care sunt depozitate/expuse bunurile.

Se impune reformularea întregului art. 38, pentru includerea tuturor operațiunilor care implică circulația bunurilor culturale mobile, respectiv organizarea unor expoziții, investigații științifice de laborator, restaurare, expertizare sau utilizarea lor în cadrul unor proiecte culturale conform specificului bunului cultural mobil.

Având în vedere situațiile întâlnite în practică, după introducerea în legea a art. 34¹, se impune completarea și clarificarea acestor prevederi, pentru indicarea clară a situațiilor în care se impune adoptarea unei Hotărâri a Guvernului (atunci când pe lângă muzee, sunt implicate mai multe autorități ale administrației publice centrale), precum și cu privire la conținutului Hotărârii Guvernului pentru aprobarea măsurilor privind organizarea unor expoziții în străinătate sau realizarea unor proiecte culturale

internaționale de către instituțiile publice muzeale aflate în subordinea Ministerului Culturii.

De asemenea, se impune modificarea și completarea art 37, pentru a asigura claritatea cadrului legal primar referitor la procedura de emitere a certificatului de export, respectiv detalierea procedurii de formulare a propunerii Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor și a aprobării ministrului culturii.

2.3 Schimbări preconizate

Se propune modificarea și completarea Legii nr. 182/2000 prin introducerea unor dispoziții care să răspundă atât nevoilor pe termen scurt, cât și celor pe termen mediu, în scopul întăririi protecției patrimoniului cultural național.

În mod specific, se urmărește:

- instituirea unor măsuri clare privind protecția și paza bunurilor culturale mobile, inclusiv stabilirea condițiilor de securitate necesare pentru ca aceste bunuri să poată fi expuse în străinătate, asigurând astfel integritatea și conservarea lor pe durata deplasărilor și expozițiilor internaționale;

- adoptarea unor măsuri suplimentare pentru facilitarea organizării și desfășurării în cele mai bune condiții a expozițiilor internaționale, ceea ce va contribui atât la promovarea patrimoniului cultural național, cât și la consolidarea imaginii României pe plan extern, prin garantarea unui standard ridicat de protecție și prezentare a valorilor culturale.

Utilizarea și punerea în valoare a instrumentelor muzicale și a bunurilor culturale cu valoare tehnică, clasate, aflate în proprietatea persoanelor fizice sau juridice, de drept public sau privat, poate fi permisă în cadrul unor proiecte culturale, în condiții contractuale specifice, cu respectarea normelor de conservare și restaurare a bunurilor culturale mobile clasate. Contractele vor conține clauze clare privind obligațiile utilizatorului bunului/organizatorului evenimentului, cu privire la asigurarea pazei și protecției, asigurarea civilă la riscuri, condițiile de mediu în care sunt depozitate/expuse/utilizate bunurile culturale, precum și răspunderea părților.

Aceste modificări/completări se justifică prin faptul că există situații, manifestări culturale de interes regional, național ori internațional care reclamă utilizarea de către unii instrumentiști/artiști de excepție a unor instrumente muzicale de acest fel (clasate).

Totodată, utilizarea în anumite condiții a acestor instrumente muzicale poate fi benefică pentru buna menținere a calităților sonore/muzicale ale acestor instrumente. Tot astfel, utilizarea și punerea în valoare a unor bunuri culturale cu valoare tehnică (locomotive cu abur sau alte echipamente tehnice) poate servi dezvoltării comunității locale și turismului cultural.

De asemenea, sunt prevăzute referiri la contractele civile cu clauze specifice încheiate pentru organizarea unor expoziții, pentru restaurarea, expertizarea și investigarea în laboratoare specializate sau pentru realizarea unor proiecte culturale pe teritoriul național sau cu ocazia exportului de bunuri culturale mobile clasate, contracte care vor conține clauze clare privind obligațiile persoanei juridice străine, cu privire la asigurarea pazei, protecției și condițiilor de mediu în care sunt depozitate/expuse bunurile culturale.

Aceste clarificări sunt necesare pentru corelarea textului de lege, adoptat cu decenii în urmă, cu alte dispoziții ale dreptului comun, în care au intervenit schimbări (Noul Cod Civil, spre exemplu).

Precizăm că, în funcție de operațiunea avută în vedere, de regimul juridic aplicabil bunurilor culturale vizate, contractele civile vor cuprinde clauze specifice. Aceste contracte civile pot fi din categoria contractelor speciale prevăzute de Codul Civil (spre exemplu: contracte de împrumut de folosință, contracte de prestări servicii) sau contracte nenumite, conform art. 1168 din Codul civil (contracte de organizare de proiecte culturale, expoziții, punere în valoare, contracte de cercetare, investigare științifică etc.), precum și contracte pe drept de autor, cum este cazul punerii în valoare în cadrul unui concept expozițional. Toate aceste contracte vor fi adaptate operațiunii avute în vedere (expoziție, expertizare, cercetare, investigare științifică, lucrări de conservare, concepție curatorială etc.) și prin raportare la regimul juridic al bunului cultural vizat, precum și la specificul acestuia și la regulile permise de conservare și punere în valoare.

În ceea ce privește bunurile culturale aflate în domeniul public și în administrarea unor instituții muzeale, gestionarea acestora se face în limitele dreptului de administrare încredințat și a interesului public aferent bunului. Entitățile juridice titulare ale dreptului de administrare au drepturi și obligații care determină însuși conținutul acestui drept, în conformitate cu dispozițiile art. 300 C. adm., unul dintre cele mai importante prerogative

fiind folosirea și dispunerea de bunul dat în administrare, în condițiile legii. Dreptul de administrare conferă titularului atributele posesiei, folosinței și dispoziției, cu respectarea obligațiilor prevăzute în actul de constituire, precum și a limitelor materiale și juridice ale bunului asupra căruia se constituie.

Instituția publică în favoarea căreia s-a constituit dreptul de administrare este obligată să respecte destinația și specificul pe care actul constitutiv a atribuit-o bunului respectiv, precum și condițiile pe care legea specială le stabilește, în cazul de față legislația specifică patrimoniului cultural mobil și a celei referitoare la instituțiile muzeale.

Bunurile culturale mobile care aparțin domeniului public sunt destinate accesului public la cultură, sunt utilizate în limitele acestui regim juridic și potrivit specificului cultural, acestea fac obiectul evenimentelor culturale, proiectelor culturale, expunerii în colecții muzeale și circulației bunurilor culturale. Totodată, alături de măsurile de punere în valoare a bunurilor culturale aparținând patrimoniului cultural, sunt necesare măsuri de conservare, restaurare, investigare cercetare științifică, operațiuni care, uneori impun circulația temporară a acestor bunuri.

Este creat cadrul legislativ primar pentru modificarea H.G. nr. 518/2004, inclusiv cu privire la eliminarea condiției de autentificare la notariat a contractelor internaționale, dacă legea din statul gazdă nu o prevede, pentru a elimina potențialele blocaje administrative în organizarea unor evenimente internaționale.

În privința măsurilor referitoare la organizarea expozițiilor internaționale, precizăm faptul că la art. 34¹ se fac referiri cu privire la conținutul Hotărârii Guvernului, respectiv la faptul că în cuprinsul hotărârii Guvernului pentru aprobarea măsurilor privind organizarea unor expoziții în străinătate sau realizarea unor proiecte culturale internaționale de către instituțiile publice muzeale aflate în subordinea Ministerului Culturii, se vor prevedea autoritățile și instituțiile implicate, responsabilități privind organizarea expoziției sau a proiectului cultural, responsabilități privind realizarea transportului internațional și privind asigurarea finanțării.

Totodată, se are în vedere modificarea și completarea art. 37, pentru a asigura claritatea cadrului legal primar referitor la emiterea certificatului de export. Completările sunt necesare pentru asigurarea punerii în aplicare a modificărilor aduse de OG nr. 22/2024

cu privire la alin (4) al art. 37, respectiv aspecte care detaliază procedura de formulare a propunerii Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor și a aprobării ministrului culturii.

Astfel, se prevede că certificatul de export se eliberează la cererea scrisă a titularului dreptului de proprietate ori a mandatarului acestuia, respectiv a titularului dreptului de administrare asupra bunurilor culturale mobile care fac obiectul exportului. Certificatul de export pentru bunurile culturale mobile va fi emis de către Ministerul Culturii direct sau prin serviciile sale publice deconcentrate, potrivit Normelor metodologice privind exportul definitiv sau temporar al bunurilor culturale mobile. Exportul temporar pentru bunurile culturale mobile clasate, indiferent de proprietar sau de titularul dreptului de administrare, se realizează pe baza propunerii Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor și va fi aprobat de ministrul culturii. În vederea obținerii certificatului de export, titularii dreptului de proprietate, mandatarii acestora, respectiv titularii dreptului de administrare, vor depune la direcția de specialitate din cadrul Ministerului Culturii sau la serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii, după caz, o cerere motivată, însoțită de documentația prevăzută în cadrul Normelor metodologice privind exportul definitiv sau temporar al bunurilor culturale mobile, cu cel puțin 45 de zile înainte de data estimată pentru scoaterea din țară a bunurilor culturale. Certificatele de export se eliberează în termen de maximum 45 de zile de la data depunerii documentației complete.

Totodată sunt clarificate situațiile în care exportul temporar sau definitiv constituie operațiune de export ilegal, precum și termenul de valabilitate a certificatelor export definitiv. Certificatele de export definitiv au termen de valabilitate 6 luni de la emitere și pot fi folosite exclusiv pentru țara pentru care s-a făcut solicitarea.

Se impune reformularea/completarea întregului art. 38, pentru includerea tuturor operațiunilor privind circulația bunurilor culturale mobile, respectiv pentru organizarea unor expoziții în străinătate, pentru investigații științifice de laborator, restaurare, expertizare sau pentru utilizarea lor în cadrul unor proiecte culturale conform specificului bunului cultural mobil.

Bunurile culturale mobile clasate, aflate în proprietatea statului sau a unităților administrativ-teritoriale și în administrarea instituțiilor publice se exportă numai temporar și numai pentru organizarea unor expoziții în străinătate, pentru investigații științifice de laborator, restaurare, expertizare sau pentru utilizarea lor în cadrul unor

proiecte culturale, conform specificului bunului cultural mobil, cu condiția ca bunurile să fie asigurate pentru toate riscurile: perete la perete, pe toată perioada contractului civil cu clauze specifice, plus un minimum de 5 zile după data revenirii la sediul instituției publice titulare a dreptului de administrare. Asigurarea „perete la perete” (sau *nail-to-nail*) este o poliță specializată de tip „toate riscurile” (*All Risks*), utilizată în special în domeniul cultural pentru a proteja bunurile de artă sau bunurile de patrimoniu pe întreaga durată a folosirii temporare, acoperind riscurile din momentul demontării de pe peretele muzeului deținător, transportului, expunerii și până la reinstalare.

De asemenea, se prevede că bunurile culturale mobile clasate în categoria Tezaur, aflate în proprietatea persoanelor fizice sau juridice de drept privat, pot fi exportate numai temporar pentru organizarea unor expoziții în străinătate, pentru investigații științifice de laborator, restaurare, expertizare sau pentru utilizarea lor în cadrul unor proiecte culturale conform specificului bunului cultural mobil, pe bază de contracte civile cu clauze specifice.

Bunurile culturale mobile neclasate se pot exporta definitiv, cu excepția celor aflate în proprietate publică, sau temporar, după caz, dacă în urma expertizării efectuate conform prevederilor art. 12, s-a stabilit că nu sunt susceptibile de a fi clasate, potrivit prezentei legi.

Proiectul de ordonanță cuprinde și dispoziții tranzitorii și finale, care să asigure punerea în aplicare a intervenției legislative:

- Procedurile privind exportul bunurilor culturale mobile aflate în derulare la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe rămân supuse dispozițiilor legale în vigoare la data depunerii cererii;
- În termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe vor fi modificate corespunzător Normele metodologice privind exportul definitiv sau temporar al bunurilor culturale mobile, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 518/2004 publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 370 din data de 28 aprilie 2004.

2.4. Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 3-a Impactul socioeconomic al proiectului de act normativ	
3.1. Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ	Nu este cazul.
3.2. Impactul social	Nu este cazul.
3.3. Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului	Nu este cazul.
3.4. Impactul macroeconomic	Nu este cazul.
3.4.1. Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici	Nu este cazul.
3.4.2. Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat	Nu este cazul.
3.5. Impactul asupra mediului de afaceri	Nu este cazul.
3.6. Impactul asupra mediului înconjurător	Nu este cazul.
3.7. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării	Nu este cazul.
3.8. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile	Nu este cazul.

3.9. Alte informații		Nu au fost identificate.				
Secțiunea a 4-a Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri						
- mii lei (RON) -						
Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani
1	2	3	4	5	6	7
4.1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:	-					
a) buget de stat, din acesta:						
(i) impozit pe profit						
(ii) impozit pe venit						
b) bugete locale:						
(i) impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
(i) contribuții de asigurări						
d) alte tipuri de venituri						
4.2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						

(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri si servicii						
b) bugete locale:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri si servicii						
d) alte tipuri de cheltuieli						
4.3. Impact financiar, plus/minus, din care:						
a) buget de stat						
b) bugete locale						
4.4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare	Nu e cazul					
4.5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare	Nu e cazul					
4.6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor si/sau cheltuielilor bugetare	Nu e cazul					

4.7. Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majoritatea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente: a) fișa financiară prevăzută la art. 15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată b) declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară	Nu e cazul
4.8. Alte informații	
Secțiunea a 5-a Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare	
5.1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ:	Se elaborează: În termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe, vor fi modificate corespunzător Normele privind exportul definitiv sau temporar al bunurilor culturale mobile, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 518/2004 publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 370 din data de 28 aprilie 2004.

5.2. Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice	Nu au fost identificate.
5.3. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE)	Modificările propuse nu afectează dispozițiile din Legea nr. 182/2000, care au asigurat transpunerea Directivei 2014/60/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind restituirea obiectelor culturale care au părăsit ilegal teritoriul unui stat membru și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1.024/2012 (Reformare), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria L, nr. 159 din 28 mai 2014.
5.3.1. Măsuri normative necesare transpunerii directivelor UE	
5.3.2. Măsuri normative necesare aplicării actelor legislative UE	
5.4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene	Nu au fost identificate
5.5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate	Nu au fost identificate.
5.6. Alte informații	Nu au fost identificate.
Secțiunea a 6-a Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ	
6.1. Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative.	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
6.2. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate	

6.3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale,	Proiectul a fost transmis spre consultare structurilor asociative conform HG nr. 635/2022 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative, care nu au transmis observații sau propuneri.
6.4. Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative	Proiectul de act normativ a fost supus consultării Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor în data de 13.01.2026.
6.5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi	Necesită Avizul a) Consiliului Legislativ
6.6. Alte informații	Nu au fost identificate.
Secțiunea a 7-a Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ	
7.1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ	Proiectul de act normativ a fost afișat pe pagina de internet a Ministerului Culturii, conform prevederilor Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică în data de 31.12.2025. În data de 21.01.2026 fost afișat pe site Registrul pentru consemnarea și analizarea propunerilor, opiniilor sau recomandărilor primite, precum și

	forma refăcută a proiectului și a Notei de fundamentare, conform propunerilor comunicate în perioada de consultare publică și interinstituțională.
7.2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice	Nu este cazul.
Secțiunea a 8-a Măsurile privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ	
8.1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ	Nu este cazul.
8.2. Alte informații	Nu au fost identificate.

Pornind de la aceste considerente, a fost elaborat prezentul proiect de **Ordonanță pentru modificarea și completarea Legii nr.182/2000 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil**, pe care îl supunem spre adoptare Guvernului.

DEMETER ANDRÁS ISTVÁN

MINISTRUL CULTURII

AVIZĂM :

OANA-SILVIA ȚOIU

MINISTRUL AFACERILOR EXTERNE

CIPRIAN VASILE OLINICI

SECRETAR DE STAT

SECRETARIATUL DE STAT

PENTRU CULTE

MARIAN-CĂTĂLIN PREDOIU

**VICEPRIM-MINISTRU, MINISTRUL
AFACERILOR INTERNE**

RADU MARINESCU

MINISTRUL JUSTIȚIEI

TÁNCZOS BARNA

VICEPRIM-MINISTRU